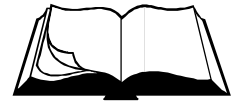

מִי יֵדָע

"אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד" (ברכות ח')

גליון 408 **שאלות המצוות בימי מגיפת הקורונה (יג), ושאלות המצוות אלול תש"פ**

ההלכות נערכו ע"י הרב יהודה אריה הלוי דינר שליט"א – רב ביהכ"נ צא"ל "דברי שיר" ב"ב

פדיון הבן כשהאב במלונית

◀ **שאלה:** האבא שוהה במלונית עקב נגיף הקורונה ויש לו בן בכור בן שלוש יום שצריך לפדותו, האבא לא יכול לצאת מהמלונית וכמובן שא"א להביא לשם את הכהן או את התינוק, האם יש למנות שליח כדי לפדות את בנו?

תשובה: כתב הרמ"א (יו"ד סי' ש"ה סעיף י') שאין לפדות בנו ע"י שליח, וכתב הגר"א (שם) שזה תמוה שהרי קי"ל שליח של אדם כמותו, וכן בהגה"ת רע"א בשם "שער המלך" תמה על כך, וב"פתחי תשובה" (שם סי"ק ט"ז) כתב שהאחרונים חולקים וכתבו שיכול לעשות שליח. בהגה"ת "חתם סופר" (סי' רצ"ג ורצ"ד) כתב שאין רגילות לעשות ע"י שליח משום זכר לבכורי מצרים דכתיב: 'אני ולא שליח'.

וכל הנידון הוא רק אם השליח פודה עם הכסף שלו, אבל אם פודה בכסף של המשלח אין זה פדיון ע"י שליח אלא הגעת הממון ע"י השליח, ולכ"ע אין בכך כלום שזה מעשה קוף בעלמא ("פתחי תשובה" שם בשם "חתם סופר" ותשובת "חמדת שלמה"). וכדי שלא להיכנס לפלגות אחרונים עדיף לשלוח את כספו לכהן ע"י שליח, ולפני שזוכה הכהן בכסף יודיע לאבי הבן בטלפון, ואז יוכל אבי הבן בעצמו לברך על פדיון הבן (מהגר"ר צבי אליהו שטיינברג שליט"א), והילד עצמו בכלל לא חייב להיות במעמד זה ויכול להישאר בביתו.

מצוות ביקור חולים בטלפון

◀ **שאלה:** האם ניתן לעשות מצות ביקור חולים בטלפון למי שחולה בנגיף הקורונה מכיון שאי אפשר לבקר מחשש הידבקות?

תשובה: יש כמה טעמים למצות ביקור חולים:
א. שיתפלל על החולה. ב. שיחזקנו בדברים, וזה שייך גם ע"י שיחת טלפון. ג. טעם נוסף שאפשר שישמשנו, וזה לא שייך בשיחת טלפון. אולם באופן זה שיש חשש שייבדק ממנו, אין שום מצוה לבקר, ואף שקי"ל ששלוחי מצוה אינם נזוקין, אבל כאשר הנזק מצוי לא אמרינן כן, כמבואר בגמרא (פסחים ח'): ואפילו במקום ספק פיקוח נפש אסור לאדם לסכן את עצמו כדי להציל את חברו, כמבואר בשו"ת רדב"ז (חי"ג סי' תרכ"ז), וכן במשנ"ב (סי' ש"כ ס"ק י"ט), וב"פתחי תשובה" (ח"י"מ סי' תכ"ו ס"ק ב'), אבל כיון שאת שני הטעמים הראשונים אפשר לעשותם ע"י שיחת טלפון לכן מצוה להתקשר אליו ולברך אותו ברפואה שלמה (שו"ת "מנחת יצחק" ח"ב תשי"ב פ"ד, "אגרות משה" יו"ד ח"א תשי"ב רכ"ג, "מנחת שלמה" ח"ב סי' פ"ב ס"ק ט', "דרך שיחה" ח"א עמ' ס"ו).

עצה להישמר מהקורונה

◀ **שאלה:** האם יש עצה כיצד להישמר מפני נגיף הקורונה?

תשובה:
א. למרוח חומץ תפוחים בכניסה לאף שלוש פעמים ביום, בבוקר, בצהריים ולפני שהולכים לישון.
ב. וכן יש לערב כפית חומץ תפוחים במים, ולשתות שלוש פעמים ביום.
ג. מי שכבר חולה, יכפיל את המינון בכל פעם.
במונטריאל שבקנדה כל מי שעשה כן לא נדבק מהנגיף כלל (הרב ניימן שליט"א, רב קרית טאש, מונטריאל).

שאלות המצוות

פסוק בסוף שמו"ע רמז לשמו

◀ **שאלה:** אדם שקוראים לו נשי, הפסוק המרמז לשמו הוא "יהיו לרצון אמרי פי... וגו' וואלי", שמתחיל באות י' ומסתיים באות י'. האם מספיק שיאמר פעם אחת שהרי בין כך אומר פסוק זה בסיום תפילת שמו"ע?

תשובה: יאמר פסוק זה פעמיים, פעם אחת יכוון לרמז על שמו, ובפעם שניה לסיום תפילת שמו"ע (הגר"ח קניבסקי שליט"א).

אמירת "ויהי בנסוע" באמצע תחנון

◀ **שאלה:** הנמצא באמצע אמירת "והוא רחום" בשני וחמישי, והציבור כבר אוחז בפתיחת הארון, האם יפסיק באמצע ויאמר "ויהי

לע"י
מרן רבינו שמריהו יוסף נסים קרליץ זצוקללה"ה
נלב"ע כ"ג בתשרי תש"פ
*****
לע"י

נשמה טהורה הנערה רחל ע"ה
בת יבדלחט"א הרב יהודה אריה הלוי דינר
נלב"ע כ"ה מרחשון תש"פ
*****

נטילת ידיים לכהנים ממי המזגן

◀ **שאלה:** במניין בחצר, האם אפשר להניח דלי שיקבל את מי המזגן, ומשם יטלו הכהנים את ידיהם, או שמא כיון שזה בא מאויר העולם הר"ז דומה למים שיוצאים מן העצים שאין עליהם דין מים (כמבואר במשנה מס' מכשירין פרק ב' משנה א'), ועוד, דאולי נחשב כמו מים שנעשו בהם מלאכה שפסולים לנטילה?

תשובה: מותר להשתמש במי המזגן לנטילת ידיים, ואין זה נחשב למים שנעשה בהם מלאכה שהרי המים עצמם לא עשו בהם שום מלאכה, רק המזגן עושה מלאכה כדי להוציא את הלחות מהאוויר, ומותר (שו"ת "דברי יהושע" ח"א סי' צ"ח, שו"ת "באר משה" חי"ז ב"קונטרס אלקטריק" סי' ב', הגר"ח קניבסקי שליט"א), ולא דמי למשנה דזיעת הבית לא נחשב משקה שהתם לא בא ממים כלל, משא"כ המים שבאוויר באים ממי הים.

אמנם בשבת וביו"ט המים הם מוקצה משום נולד, ואסור להשתמש בהם, ואפילו אם היו שם מים לפני כן, כל טיפת מים שמטפטפת לשם לא בטלה אפילו בשישים, משום שזה דבר שיש לו מתירין, שהרי במוצאי שבת או במוצאי יו"ט יהיה מותר להשתמש בהם (ע"י משנ"ב סי' ש"כ ס"ק י"ב).

אבל המתפלל בחצר לענין תחנון ותפילת יו"כ קטן

◀ **שאלה:** בתקופה זו של מחלת הקורונה אנשים לא רוצים להיכנס לבית האָבֶל ולהתפלל שם, ולכן האָבֶל יורד למנין המתקיים בחצר והוא הש"ץ:

א. האם אומרים שם תחנון ו"למנצח"?

ב. האם אומרים שם סליחות של יו"כ קטן?

תשובה:

א. אם אָבֶל מגיע לבית הכנסת או למנין חצר הוא אינו אומר תחנון ו"למנצח", אבל אינו פוטר את הציבור והם אומרים תחנון (משנ"ב סי' קל"א ס"ק כ'), אולם אם האָבֶל הוא הש"ץ הם נטפלים אליו, ואין אומרים תחנון ו"למנצח" ("גשר החיים" ח"א פרק כ' סי' ג', הגרש"ז אויערבך זצ"ל, הגר"ח קניבסקי שליט"א).

ב. תפילת יו"כ קטן אומרים בחצר, אפילו אם האָבֶל נמצא שם, אבל האָבֶל לא אומר את הוידוי של רבי נסים גאון וכן לא אומר "אשמנו" וגו' ("באר היטב" או"ח סי' תקפ"א, "עטרת זקנים" סי' קל"א), ואם האָבֶל הוא ש"ץ גם הציבור לא אומרים את הוידויים.

ברכת "הגומל" בטלפון

◀ **שאלה:** מי שחזר מחו"ל ונמצא בבידוד, ואין לו מנין בחצר ליד ביתו, האם יכול לעשות שיחת ועידה לעשרה מחבריו כדי שישמעו אותו בקולו, ויוכל לברך ברכת "הגומל"?

תשובה: היות שאין עשרה אנשים ששומעים את קולו האמיתי (שהקול המועבר בטלפון אין זה קולו רק כמו ידיעה), לכן אי אפשר לברך באופן האָבֶל לא יוחכה עד שיצא מהבידוד ואז יברך לפני עשרה (ולא דמי לעניית קדיש וקדושה מביתו כששומע בטלפון, כי גם כשיש רק ידיעה מותר לענות לקדיש ול"ברכו").

סיום של אשה או קטן

◀ **שאלה:** בגלל המצב, הילד נשאר בבית ואמו למדה אתו מסכת מכות, וכעת האמא עושה סיום, האם נחשב סעודת מצוה כגון לפטור מתענית של ערב ראש השנה, והאם אפשר לאכול בשר ויין עם סיום של אשה בתשעת הימים?

תשובה: גם סיום של אשה או של קטן יש לזה דין סיום, וכן מותרים גם בבשר ובין בתשעת הימים (הגר"ח קניבסקי שליט"א).